

POSTANOWIENIE

Dnia 1 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk

w sprawie **W. S.**

skazanego z art. 207 § 1 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 1 marca 2024 r.,

kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 16 sierpnia 2023 r., sygn. akt V Ka 413/23,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Skierniewicach,

z dnia 11 stycznia 2023 r., sygn. akt II K 565/21,

na podstawie art. 531 § 1 k.p.k. w zw. z art. 530 § 2 k.p.k. i art. 429 § 1 k.p.k. w zw.

z art. 523 § 2 k.p.k.,

postanowił:

1. pozostawić kasację bez rozpoznania;

2. obciążyć skazanego W. S. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.

[J.J.]

UZASADNIENIE

Kasacja wniesiona w niniejszej sprawie jest niedopuszczalna z mocy ustawy.

Nie ulega wątpliwości, że wyrokiem z dnia 16 sierpnia 2023 r., sygn. akt V Ka 413/23, od którego została wniesiona kasacja obrońcy, Sąd Okręgowy w Łodzi

utrzymał w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Skierniewicach z dnia 11 stycznia 2023 r., sygn. akt II K 565/21, skazujący W. S. za przestępstwo określone w art. 207 § 1 k.k. na karę grzywny.

W związku z tego rodzaju rozstrzygnięciem kasacja strony, stosownie do regulacji art. 523 § 4 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 523 § 2 k.p.k., mogła zostać wniesiona wyłącznie z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. i tylko w zakresie takiego zarzutu podlegała rozpoznaniu.

W tym stanie rzeczy oczywistym jest, że poza zakresem rozpoznania przez Sąd Najwyższy pozostawały zarzuty z pkt. II, III, i IV *petitum* kasacji, gdyż żaden z nich – co przecież bezsporne – nie wskazywał na którekolwiek uchybienie z art. 439 k.p.k., ponieważ w każdym z nich podniesiono naruszenie prawa a nie bezwzględną przyczynę odwoławczą.

Jako dopuszczalnego nie można też potraktować zarzut z pkt. I kasacji, chociaż formalnie wskazano w nim na uchybienie, które w ocenie autorki kasacji należy zakwalifikować z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k. Zdaniem Sądu Najwyższego jest to zarzut pozorny, mający doprowadzić do uznania kasacji za dopuszczalną, podczas gdy w rzeczywistości jego teść jednoznacznie przekonuje, że w tym zakresie skarżąca – jak trafnie zauważył prokurator w pisemnej odpowiedzi na kasację – zakwestionowała sprawstwo skazanego przez pryzmat przesłanek z art. 17 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k. wskazując na „zaistnienie przy wydaniu wyroku przez Sąd obu instancji, bezwzględnej podstawy uchylenia wyroku art. 439 pkt 9 k.p.k. z powodu tego, że zachodzi okoliczność wyłączająca postępowanie z art. 17 paragraf 1 pkt 11 k.p.k., tj. skazany nie popełnił czynu, za który został skazany, zachowanie skazanego względem pokrzywdzonej (żony) M.S. nie wyczerpywało znamion czynu zabronionego określonego w art. 207 paragraf 1 k.p.k., które jednocześnie czynią kasację za dopuszczalną w tej sprawie” (treść zarzutu przytoczono *in extenso*).

W powyższym kontekście przypomnieć należy więc obrońcy, że niedopuszczalna jest kasacja wywiedziona na korzyść oskarżonego od wyroku skazującego na inną karę niż kara pozbawienia wolności bez warunkowego

zawieszenia jej wykonania, która podnosi zarzut naruszenia art. 439 § 1 k.p.k., powołując się na uchybienie, które w ogóle w tym przepisie nie jest przewidziane, a które to skarżący traktuje jako objęte tą regulacją (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2013 r., IV KK 402/13, OSNKW 2014, z. 5, poz. 39).

Katalog bezwzględnych przesłanek odwoławczych zawarty w art. 439 § 1 k.p.k. ma charakter wyjątkowy i zamknięty. Wskazane w nim uchybienia nie mogą podlegać wykładni rozszerzającej ze względu na szczególny charakter tego przepisu (zob. postanowienie Sadu Najwyższego z dnia 17 sierpnia 2023 r., V KZ 27/23).

Ujemna przesłanka procesowa, o której mowa w art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k. ma charakter subsydiarny i aktualizuje się dopiero wówczas, jeżeli nie zachodzą inne podstawy do umorzenia postępowania karnego. Przesłanka ta nie ma zastosowania w sytuacji, w której zachowanie skazanego nie wyczerpywałoby znamion występk. Niezależnie od potwierdzenia bądź zakwestionowania tego stanu rzeczy, sytuacja o takim charakterze została bowiem przewidziana w art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. Do tego przepisu (pkt 2) nie odsyła natomiast przepis art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. (odsyłający wyłącznie do pkt 5, 6 i 8-11 art. 17 § 1 k.p.k.).

Hipotetyczne przypisanie sprawcy czynu niezawierającego znamion czynu zabronionego nie jest więc „inną okolicznością wyłączającą ściganie” w znaczeniu wynikającym z art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k. Sytuacja taka może podlegać kontroli kasacyjnej, ale wyłącznie w wyniku podniesienia w kasacji zarzutu rażącego naruszenia prawa materialnego. Warunkiem badania tej okoliczności przez Sąd Najwyższy jest natomiast uprzednia dopuszczalność kasacji (przysługiwanie danej stronie postępowania tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia) i jej przyjęcie do rozpoznania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 lutego 2024 r., III KZ 49/23).

Próba przekonania Sądu Najwyższego, że zarzut podniesiony w kasacji należy w rzeczywistości rozpatrywać w kategoriach szczególnej i rzadko spotykanej w praktyce ujemnej przeszkody procesowej z art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k., pomyślanej na takie przypadki jak abolicja, quasi list żelazny, konsumpcja skargi publicznej, czy też inne okoliczności faktyczne (np. ciężka choroba nieuleczalna oskarżonego) lub

prawne, w tym w zakresie prawa międzynarodowego, co z kolei miałoby – z mocy art. 523 § 4 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 k.p.k. – przesądzać o dopuszczalności kasacji, należy traktować – ja to już zauważono wyżej – wyłącznie jako pozorną i nieskuteczną próbę obejścia ograniczeń ustawowych w tym zakresie. Taki zabieg nie mógł zyskać aprobaty sądu kasacyjnego i zasadnie był wielokrotnie w orzecznictwie Sądu Najwyższego kwestionowany (por. postanowienia: z dnia 17 grudnia 2015 r., III KK 200/15; z 30 stycznia 2019 r., V KK 7/19; z dnia 18 maja 2022 r., V KK 135/22; z dnia 27 marca 2023 r., IV KK 516/22).

Uwzględniając powyższe, wniesioną w tej sprawie kasację, stosownie do treści przepisów powołanych w części dyspozytywnej niniejszego postanowienia, należało pozostawić bez rozpoznania. To z kolei implikowało obciążenie skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego (art. 637a k.p.k. i art. 637 § 1 k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k.).

Z powołanych względów orzeczono jak na wstępie.

[J.J.]

[ał]